

Sjokolade- og sukkeravgiften

Det er totalt 18 særavgifter som innkreves. Vi vil i denne artikkelen ser nærmere på en av særavgiftene, avgift på sjokolade- og sukkervarer.

Tollrådgiver
Helene Hval
Senior Manager BDO Advokater

Tollrådgiver
Cato Huseby
Senior Manager, BDO Advokater

Det er i alt 18 særavgifter som oppkreves på ulike produkter, mineralolje produkter, utslipp av gassene nitrogenoksider (NOX) fra skip og fakler på offshoreinstallasjoner, produkter som inneholder hydrofluorkarbon (HFK), perfluorkarbon (PFK), trikloreten (TRI) og tetrakloreten (PER) som er helse- og miljøskadelige kjemikalier og tungt nedbrytbare i miljøet.

Både import av særavgiftspliktige varer og kjemikalier og innenlands produksjon i Norge omfattes av særavgiftene.

Tidligere var det Tollvesenet som oppkrevde særavgiftene, men fra 2017 er det Skatteetaten som har ansvaret for innkrevingen.

Det er avgift på sjokolade- og sukkervarer som blir innført til Norge eller produsert i Norge – også på sjokolade- og sukkervarer som ikke er tilsatt sukker eller søtningsmiddel.

Den snart 100 år gamle sjokolade- og sukkeravgiften ble i sin tid innført for å skaffe den norske staten inntekter gjennom avgifter på såkalte luksusprodukter, men i den senere tid har avgiften blitt tilført en helsemessig begrunnelse.

Sjokolade- og sukkeravgiften ble opprinnelig innført i 1922 med oven-

nevnte begrunnelse. For at Staten enkelt har kunnet inndrive avgiften, er den knyttet opp mot bestemte tariffnumre i tolltariffen som tolletaten administrerer. Disse tariffnumrene omfatter sjokolade- og sukkervarer, herunder tyggegummi, karameller, pastiller og drops. Enkelte av tariffnumrene inkluderer alle produkter som i henhold til tolletatens klassifiseringsregler omfattes av tariffnummeret. Andre tariffnumre har definert at det kun er «andre godterier tilsvarende varer som er avgiftspliktige som sjokolade- og sukkervarer, herunder tyggegummi, karameller, pastiller og drops», som skal være avgiftspliktige.

Sunne produkter kan bli rammet

Vi erfarer nå at Skatteetaten i konkrete saker forsøker å utvide begrepet «andre godterier», til også å omfatte produkter som har helsemessige formål, som for eksempel kosttilskudd. Slike produkter er som oftest tilsatt små mengder søtningsstoff for å unngå brekninger slik at de kan inntas lettere. Kosttilskuddsproduktene inntas som tilskudd for å forbedre ernæringen og kostholdet og for å forbedre folkehelsen, og inntas ikke for smakens og nytelsens skyld i motsetning til de som åpenbart er godteri.

Det er avgift på sjokolade- og sukkervarer som blir innført til Norge eller produsert i Norge – også på sjokolade- og sukkervarer som ikke er tilsatt sukker eller søtningsmiddel.

Fokus på tollbehandling

I en artikkelserie vil vi sette søkelys på spørsmål knyttet til tollbehandling av varer. Artikkelen vil blant annet omfatte import- og eksportprosedyrer, regelverket knyttet til frihandelsavtaler, særavgifter og tiltak i forbindelse med Brexit. Forfatterne er tollrådgivere ved BDO Advokater AS.

Også kosttilskuddsprodukter som blant annet består av fiskeolje, og som ifølge forskningsrapporter har sammenheng med reduksjon i risikoen for hjerte- og karsykdommer, er noe Skatteetaten mener skal omfattes av sjokolade- og sukkeravgiften.

Her er det uenighet om tolkningen som vil føre til rettsak for å få klargjort dette nærmere.

Ikke godt nok utformet

Regjeringen er av den oppfatning at avgiften på sjokolade- og sukkervarer ikke er godt nok utformet med tanke på hvilke produkter som er omfattet, og at den dermed kan fremstå som vilkårlig. Denne utfordringen ble forsterket da avgiften økte som en del av budsjettforliket i 2017, fordi det økte skillet mellom produkter som er avgiftspliktige og andre lignende produkter som ikke er avgiftspliktige. Regjeringen satte ned et utvalg for konkret å se nærmere på avgrensingene i sjokolade- og sukkeravgiften, og samtidig vurdere om det er mulig å endre utformingen av både denne og avgiften på alkoholfrie drikkevarer, slik at

disse kan bli mer treffsikre virkemidler i helse- og ernæringspolitikken.

Utvalget kom 9. april 2019 med sin vurdering der de mener at denne avgiften slår uheldig ut. De mener at avgiften slik den er utformet i dag, bør oppheves og erstattes av en ny og helsebegrunnet avgift. Utvalget ønsker å ha et regelverk som heller rammer næringsfattige produkter og som støtter oppunder norsk folkehelsepolitikk.

Må bli et treffsikkert virkemiddel

Slik vi ser det understreker nedsettelsen av utvalget og utvalgets vurdering at sjokolade- og sukkeravgiften må bli

et treffsikkert virkemiddel i helse- og ernæringspolitikken, og ikke kun en ren inntektskilde for Staten. Vi mener at dette også underbygger at det ikke har vært ment fra lovgivers side at helsefremmende produkter som for eksempel kosttilskuddsprodukter, skal omfattes av denne avgiften.

Vi imøteser derfor regjeringens arbeid med å forbedre regelverket på bakgrunn av utvalgets uttalelse slik at det kun rammer produkter som kan være skadelige for helsen, og at sunne helseprodukter blir definert til å falle utenfor avgiftens nedslagsfelt. En slik innretning av avgiften kan bedre forebygge samfunnsproblemer med fedme og overvekt.

EU-dommer om reelt etablert-kravet

EU-domstolen avsa nylig to dommer om at skattefordeler som følger av Mor-datter- eller Rentedirektivet kan avskjæres i misbrukssituasjoner. Selv om Norge ikke har tiltrådt direktivene, forventes det at drøftelsene i dommene vil kunne få betydning for tolkningen og anvendelsen av reelt etablert-kravet i norsk skatterett fremover.

Advokat
Henriette Holmen
Partner Deloitte Advokatfirma

Senioradvokat
Rebecca Hammer
Deloitte Advokatfirma

Advokatfullmektig
Tom Skogly
Deloitte Advokatfirma

Dommene kaster lys over hvilke krav som skal til for å anses som reelt etablert og virkelig rettighetshaver av renteinntekter, og de utvider EU-rettens misbrukslære til også å gjelde skattedirektiver.

Oppsummering

Den 26. februar 2019 avsa EU-domstolen to avgjørelser om kildeskatt på utbytter og renter som ble utbetalt fra danske selskaper til morselskaper hjemmehørende i EØS. Morselskapene var eid av aksjonærer hjemmehørende utenfor EØS. Danske skattemyndigheter mente å kunne ilegge kildeskatt fordi overskuddet strømmet gjennom morselskapene, og morselskapene ikke ble ansett for å være virkelige rettighetshavere til pengestrømmene.

EU-domstolen konstaterte at ved misbruk kan ikke den skattepliktige påberope seg fordeler som følger av EU-retten. Ifølge EU-domstolen er avskjæring av fordeler ved misbruk et EU-rettslig prinsipp som gjelder generelt og uavhengig av om det enkelte landet har implementert internrettslige regler om misbruk. Misbruk foreligger når den skattepliktige setter opp kunstige arrangementer uten økonomisk begrunnelse for hovedsakelig eller utelukkende å utnytte skatteregler i strid med skattereglenes formål. Omtalen av misbruk gjør avgjørelsene relevante for norske regler.

Vår oppfatning er at avgjørelsene ikke i vesentlig grad innstrammer kravet for å anses som reelt etablert sammenlignet med hva som praktiseres i Norge i dag, men angir og presiserer relevante tolkningsmomenter.